

udział ponad 900 nauczycieli i wychowawców. Przemawiał do zebranych minister oświaty Fritz Lange, który wskazał konferencji jako zadanie powzięcie uchwał, zmierzających do gruntownych przemian w zakresie kształcenia i wychowania.

„Głównym problemem — mówił on — nauczania i wychowania dorastającego pokolenia w naszych szkołach ogólnokształcących, jest konieczność wypełnienia umysłów i serc naszych chłopców i dziewcząt wielką perspektywą przyszłości. Należy wzbudzić w nich zapał do budowy socjalizmu, wskazać im zadania, jakie mają spełnić dziś i w ciągu całego swego życia dla urzeczywistnienia tego dzieła. Trzeba ich przygotować do tego nauką opartą na postępowej wiedzy”.

Mówiąc o pozostałościach mieszczańskiej ideologii w dziedzinie pedagogiki, minister oświadczył:

„Trzeba wiedzieć, że w dziedzinie wychowania nie może być koegzystencji z pedagogiką mieszczańską i jej ideologią. Nie ma wątpliwości, że partia, opierając się na klasie robotniczej, nauczycielach i wychowawcach, przezwycięży przeszkody i przeprowadzi w otwartej dyskusji marksistowską pedagogikę we wszystkich szkołach i zakładach naukowo-pedagogicznych”. Za najważniejsze zadanie socjalistycznej szkoły minister Lange uważa wychowanie politechniczne:

„Nasz wysoko uprzemysłowiony kraj — powiedział on — daje gwarancję urzeczywistnienia wychowania politechnicznego, a nasze społecznie zakłady dały już częściowo tego przykład. Ważną rzeczą jest, by w dyskusjach z nauczycielami i rodzicami wyjaśnić, że rozwój świadomości socjalistycznej i przyswojenie zasad moralnych jest możliwe jedynie poprzez ścisłe powiązanie nauki z praktyką i przez politechnizację nauczania. Zadaniem Ministerstwa Oświaty i Niemieckiego Centralnego Instytutu Pedagogicznego będzie utworzenie komisji, zajmującej się zagadnieniami politechnizacji nauczania w mieście i na wsi. Komisja ta sprawdzałaby i uogólniała istniejące doświadczenia, śledziłaby i popierała nowe zjawiska w tej dziedzinie. Szkoła przyszłości, o której przed stu laty mówił Karol Marks, zaczyna przybierać realne kształty”.

Następnie minister Lange określił zasadnicze zadania Ministerstwa Oświaty i Niemieckiego Instytutu Pedagogicznego. Mówiąc o socjalistycznym wychowaniu nauczycielstwa minister oświadczył:

„Najważniejszym zadaniem dla organizacji partyjnych w szkołach, dla państwowych władz oświatowych i Związku Zawodowego nauczycieli i wychowawców jest konsekwentna i przekonująca praca nad socjalistycznym wychowaniem wszystkich naszych nauczycieli. Proces jest trudny i długotrwały, nie można więc tracić ani chwili czasu w jego przeprowadzeniu. W związku z poważnymi zaległościami w socjalistycznym wychowaniu zaleca się wszędzie i z całą konsekwencją podjąć studia marksizmu-leninizmu, a zwłaszcza materializmu dialektycznego. To studium będzie wówczas sensowne i pożyteczne w pracy, gdy będzie ściśle powiązane z perspektywą naszego socjalistycznego rozwoju i polityczno-ideologicznymi zasadami socjalistycznej odbudowy, oraz z podstawowymi zagadnieniami pracy pedagogicznej”.

Ścisłe powiązanie nauczania z produkcją, teoretycznego wykształcenia z pracą produkcyjną, pomoże stopniowo przezwyciężyć różnice między pracą umysłową a fizyczną.

M. M.

Z ŻYCIA ARTYSTYCZNEGO NRD

Literatura. Tegoroczną nagrodę literacką im. Henryka Manna otrzymali Herbert Jobst, Rosemarie Schuder, Hans Grundig. Nagroda powyższa ufundowana przez Niemiecką Akademię Sztuki, jest corocznie przyznawana twórcom, których dzieła mają znaczenie dla rozwoju socjalistycznej przyszłości Niemiec. Na najważniejsze cechy pisarstwa laureatów stara się zwrócić uwagę „Berliner Zeitung” z dn. 29. 3. br.

Herbert Jobst został wyróżniony za powieść autobiograficzną pt. „Znajda” („Der Findling”), w której opisuje z humorem i sarkazmem swoje smutne dzieciństwo. Nie jest to tylko książka o zwykłych takich czy innych przeżyciach, „jest w niej mowa o proletariacie, który potrafił rozbudzić pozytywne skłonności dziecka”. Dlatego właśnie to dzieło ma duże znaczenie dla kształcenia socjalistycznej świadomości.

Rosemarie Schuder jest autorką szeregu powieści historycznych. Podczas gdy w swoich wcześniejszych utworach ograniczała się raczej do przedstawienia losów jednostki oderwanej od środowiska, to w swojej ostatniej powieści pt. „Syn czarownicy” („Der Sohn der Hexe”) wiąże działanie bohaterów z warunkami, w jakich żyją. Niewątpliwą zasługą autorki jest fakt, że przez wybór swojego tematu (Życie i twórczyspise Jonadnesa Keplera) wskazała na udział narodu w wielkich osiągnięciach naukowych i artystycznych przeszłości.

Hans Grundig jest z zawodu malarzem. Nagrodę literacką otrzymał za powieść autobiograficzną pt. „Od karnawału do środy popielcowej” („Zwischen Karneval und Aschermittwoch”). Hans Grundig poświęca swoją powieść wspomnieniom, umie jednak, spoglądając wstecz, powiązać bezpośrednio dawne przeżycia z socjalistyczną współczesnością.

Muzyka. Z inicjatywy Ministerstwa Kultury zorganizowany został w początkach marca, w Berlinie, zjazd dyrygentów i kierowników orkiestr. Nawiązując do Konferencji Kulturalnej SED skupiono uwagę na zagadnienia socjalistycznego kształtowania praktyki muzycznej. W związku z problemem socjalistycznej treści życia muzycznego poruszono szereg praktycznych spraw kultury muzycznej. Dyskutowano nad programami koncertów i zastanawiano się nad tym, czy współczesna muzyka socjalistyczna zajmuje w nich należne jej miejsce. Mówiono o publiczności sal koncertowych i o możliwościach zainteresowania dobrą muzyką szerokiego kręgu mas pracujących. Z szeregu wypowiedzi „Neues Deutschland” z dn. 4. 3. przytacza słowa kierownika orkiestry Kleya. Powiedział on, że socjalistyczną treść współczesnej muzyki można urzeczywistnić tylko przez znalezienie nowych, różnorodnych form w kształtowaniu programów. W koncertach symfonicznych i kameralnych powinny się znaleźć kantaty, pieśni i inne utwory muzyczne współczesnych kompozytorów. Umiejętne powiązanie programu z wydarzeniami życia i wytrwała praca ideologiczno-wychowawcza w kolektywie orkiestry doprowadzi do tego, że będą one stanowić ośrodki silnych i skutecznych impulsów dla całego życia kulturalnego. Ministerstwo Kultury zarządziło, że we wszystkich koncertach 60% granych utworów musi pochodzić z NRD czy z innych krajów Demokracji Ludowej. Zaoszczędzi się w ten sposób 1 milion marek dewizowych. W parze ze staraniami o zwiększenie ilości lekkich utworów muzycznych musi iść troska o ich poziom artystyczny.

Film. Wytwórnia filmowa DEFA opublikowała na łamach „Berliner Zeitung” z dn. 11. 1. przegląd filmów zaprojektowanych do produkcji w 1958 r. Projekt ten jest tylko szkicowy, tak że będzie można dokonać w nim zmian. Dużo nowego wniesie z pewnością przygotowywana konferencja filmowa.

Publiczność niemiecka ma obecnie możliwość oglądania na ekranach części tych filmów, których końcowa faza produkcji przypadła na początek bieżącego roku. Na szczególną uwagę, zdaniem BZ, zasługuje nowy film Konrada Wolfa o górnikach Wismutu pt. „Poszukiwacze słońca” („Die Sonnensucher”), dalej film pt. „Rocznik 21” („Jahrgang 21”) traktujący o miłości niemieckiej pielęgniarki do czeskiego robotnika w czasie drugiej wojny światowej. (Film ten wyprodukowały wspólnie kinematografia czeska i niemiecka). Następnie BZ omawia: film kryminalny Groschoppa pt. „Oni znali się wszyscy” („Sie kannten sich alle”), film według powieści V. Hugo „Nędznicy”, w reżyserii Le Chanois, film Martina Hellberga „Emilia Galotti” przyjęty niezbyt przychylnie przez publiczność niemiecką. Film pt. „Tylko jedna kobieta” („Nur eine Frau”) to opowieść o życiu Luise Otto-Peters, która walczyła o prawa kobiet w XIX w. Na szczególne trudności natra-

fiono przy realizacji „Dojrzewającego lata” („Reifender Sommer”), ponieważ w trakcie robienia zdjęć zmarł A. Kleinau, odtwórca głównej roli Willi.

W 1958 r. DEFA ma zamiar wyprodukować 25 filmów, a więc o pięć więcej niż w roku ubiegłym. Z tego 19 filmów będzie czarno-białych, a sześć kolorowych. Po dwa filmy z każdego rodzaju mają być panoramiczne. Duże znaczenie przywiązuje się do filmu „Życie się zaczyna” („Das Leben beginnt”) według scenariusza Kurta i Jeanne Sternów, w reżyserii Słatana Dudowa (twórcy „Kapitana z Kolonii”). Obraz ten próbuje wyjaśnić wpływy klasowe na mentalność młodzieży Niemiec wschodnich i zachodnich. Erich Engel sfilmuje znaną sztukę teatralną pt. „Eskadra Nietoperz” („Geschwader Fledermaus”). Akcja jej rozgrywa się w Wietnamie, a jej treścią jest pojęcie wojny sprawiedliwej i niesprawiedliwej oraz kolonializm. Następny film Konrada Wolfa pt. „Gwiazdy”, nakręcony będzie wspólnie z filmowcami Bułgarii. Temat podobny jest do tego, jaki opracowany został w sztuce teatralnej „Pamiętnik Anny Frank”. Pierwszym utopijnym filmem DEFY będzie obraz panoramiczny reżyserii dra Kurta Maetziga pt. „Planeta śmierci” („Der Planet des Todes”). Scenariusz powstał na podstawie powieści Stanisława Lema pod takim samym tytułem. W filmie tym mają również grać artyści polscy. Według ostatnich doniesień scenariusz St. Lema spotkał się z krytyką ze względu na to, iż odwraca uwagę od problematyki budownictwa socjalistycznego. Krytyka ta objęła również szereg innych scenariuszy i w związku z tym poczynione będą w nich pewne zmiany.

Gerhard Klein, twórca takich filmów jak „Romans berliński”, „Alarm w cyrku”, „Berlin-róg Schönhauser”, podjął się realizacji bajki dla dzieci pt. „Hassan i kupiec Machmud”. Klein chce pokazać, jak powinny wyglądać bajki filmowe. „Komandor” albo „U-312” („Der Kommandant oder „U-312”), będzie filmem o narodowych siłach morskich NRD. Heiner Carow realizuje film „Najstarszy miał 13 lat” („Der älteste war 13”). Temat związany jest z ostatnią wojną, a konflikt zawiązuje się w momencie, kiedy dzieci antyfaszysty razem z synem hitlerowca wykryły zbiega z obozu. Włoski pisarz Vasco Pratolini (powieść i film „Ulica ubogich kochanków”) napisał scenariusz pt. „Simplon-Tunnel”. Film zrealizuje znany włoski reżyser Lizzani. Dalsze filmy powstaną według: noweli Leonarda Franka „Powrót Michała” („Michaels Rückkehr”), opowiadania Wilhelma Hauffa „Mała jako człowiek” („Der Affe als Mensch”), oraz noweli Andersena Nexö „Der Lotterieschwede”. Dr. Helmut Spiess zrealizuje film historyczno-biograficzny o życiu i twórczości rzeźbiarza Tilmana Riemenschneidera. Przewiduje się nakręcenie tylko jednej komedii filmowej pt. „Matylda”, której akcja rozgrywa się w środowisku wiejskim. Według najnowszych doniesień wspomniany plan DEFY został uzupełniony. Dr. Kurt Maetzig, jeszcze przed nakręceniem „Planety śmierci” podjął się zrealizować film z okazji 40-lecia powstania KPD według scenariusza Paula Wiensa i Karola Georga Egela. Kinematografia wschodniemiecka wspólnie z radziecką ma zrealizować film o życiu Karola Marksa. Scenariusz o życiu Karola Liebknechta pisze Michael Tschesno-Hell. Realizacją filmu o Czerwonej Armii Ruhry zajęty jest Słatan Dudow. Obecnie filmowcy niemieccy, w ramach przygotowań do konferencji filmowej dyskutują nad perspektywami rozwojowymi socjalistycznej sztuki filmowej w NRD.

M. M.

Z ZAGADNIENŃ ORGANIZACJI NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO W NRF

Sprawy organizacji nauki i szkolnictwa wyższego stanowią w NRF wciąż przedmiot żywego zainteresowania. Pod koniec kwietnia stały się one tematem dyskusji w Bundestagu, wywołanej interpelacją frakcji socjaldemokratycznej. W związku z tym należy przypomnieć niektóre bolączki, trapiące życie naukowe i uniwersy-